

SVENSKA **NU**.FI

Nils Holgerssons underbara resa
Läromaterial

Den
Underbara
resan

Den underbara resan

A Inledande uppgift före teaterbesöket:

Beskrivning och rekommendation:

Uppgiften lämpar sig för årskurserna 5 till 9 och tar 2x45 minuter i anspråk. Uppgiften ger bättre utdelning om man inte berättar att den hör ihop med det kommande teaterbesöket.

Det är möjligt att göra uppgiften med yngre barn. Utgångsläget är då det att barnen skriver en saga som heter Den underbara resan. Antalet fakta, som eleverna skall samlas i **Sverige-faktabanken** kan varieras utgående från elevernas nivå.

Material:

Skrivpapper för eleverna

Förberedelser:

Följande saker kan komma till godo: karta över Sverige, svenska veckotidningar, broschyrer över svenska sevärdheter, litteratur över Sveriges historia

Uppgift:

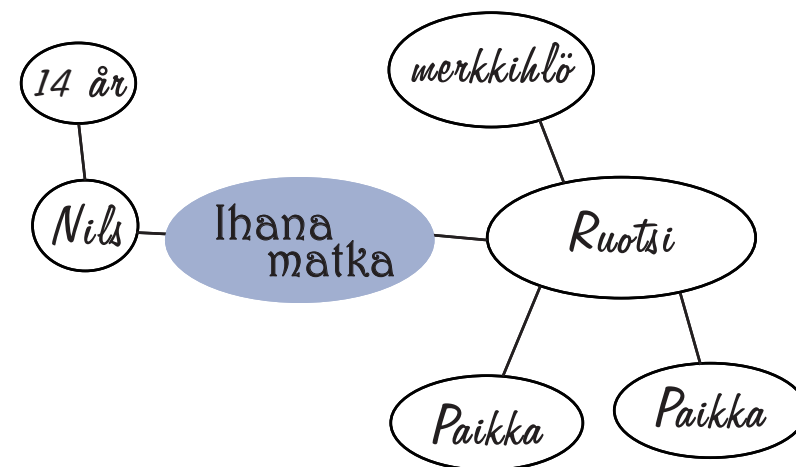
Läraren informerar eleverna om att de är anställda på en reklambyrå. De skall skapa en lockande text till en reklambroshyr för Den underbara resan.

Uppgiften kan utföras enskilt eller i par. Det lönar sig att ge eleverna tillräckligt med tid för att skapa en diger **Sverige-faktabank**.

Tankekartor:

Läraren ritar på tavlan en tankekartor i vars mitt hon skriver pjäsens namn. Tankekartan skall rymmas på halva tavlan så att andra halvan kan lämnas för faktabanken, som eleverna skapar tillsammans (se nedan).

Reklambyråns anställda får följande kriterier för broshyrtextern (läraren skriver in kriterierna på tavlan i tankekartan).

- Huvudpersonen är Nils, en 14-årig pojke.
- Pojken har en röd mössa.
- Resan sker i Sverige.
- Två svenska ortnamn skall förekomma i texten.
- Två svenska sevärdheter skall nämnas i texten.
- En känd svensk person skall nämnas.
- Ett djur skall förekomma i texten.
- Texten får inte avslöja hur pjäsen/resan slutar.

Faktabanken skapas tillsammans. Eleverna får skriva in saker om Sverige som de kommer ihåg: personer, städer, sjöar, floder, nöjesparker mm. Faktabanken blir gemensam för hela reklambyrå. Förutom faktabanken får de använda annat material, som läraren ställt till buds.

Läraren samlar de färdiga texterna och läser dem högt för klassen. Detta bör göras anonymt. Förutom elevernas texter lägger läraren till en egen (anonym) text, som åtminstone något borde följa intrigen i pjäsen Nils Holgerssons underbara resa. Nedan finner du en färdig text, som kan användas som eller för lärarens text. Därtill finns en text skriven av en 13-årig elev bifogad.

Den underbara resan

Lärarens text: "Pjäsen Den underbara resan är en reseskildring som avspelas i det sommarsköna Sverige. Nils är en 14-årig kille som bäst trivs med att äta och sova. Näst det gillar han att spela spratt med djur, främst hemlösa gatukatter. Medan hans föräldrar är borta förvandlar svenska kungen, som blivit en fe, honom till en tummetott med röd mössa, som kan tala med Skansens djur. De vilda djuren i Uppsala tar pojken med på sin resa, som tar dem genom Kolmårdens djurpark och vidare simmande över Väneren. Under resan lär sig Nils respektera björnar och de andra djuren i skogen samt förstår att världen inte är en plats till för enbart 14-åriga pojkar. Får se om någon finner sitt livs kärlek under denna märkvärdiga resa?"

Elevens text: "Den underbara resan". Nils Mortenseen är en vanlig 14-årig kille, som bor på Göteborgs mörka gator. Om sitt förflutna vet han inget och farorna som lurar på gatorna har lämnat djupa ärr i ynglingens tro på en bättre morgondag. Nils bestämmer sig för att lämna gatornas damm bakom sig och ta sig ett avgörande skutt. Han tar Vasaskeppet till Malmö stora gruvor och är försäkrad om att kunna försvinna i gruvorna. Plötsligt dyker en docka, som påminner om Lill-Babbs, upp och ger Nils en röd mössa och garanterar honom ett förunderligt liv ifall han kan rädda hjorten, som hålls fången i Kaknäs torn. Kan Nils hålla sitt beslut och vem är egentligen den hemlighetsfulla dockan?"

Slutligen diskuteras produktionen:

- Vilken reklamtext är effektivast?
- Vilken den underbara resan –pjäs skulle eleverna helst se?
- Vilken version skulle bäst lämpa sig för scenen?
- I vilken pjäs skulle de helst spela en roll?
- Vad gör resan så underbar?

Läraren kan spara texterna och de kan läsas på nytt efter teaterbesöket.

B Dramaövningar för att fördjupa teaterupplevelsen efter teaterbesöket:

Beskrivning och rekommendation:

Uppgiften lämpar sig för årskurserna 5 till 9 och tar 45 minuter i anspråk. Läraren delar in eleverna i grupper om 4-5 personer och ger en uppgift från listan nedan åt vardera grupp. För övningen torde 15 minuter vara nog. Bästa resultatet fås om grupperna kan öva avskilt från varandra.

Material:

Pappersark A4 och tuschpennor

Stillbilder:

- Gruppen väljer fem för intrigen mest betydande scener.
- Gruppen bildar en staty av sig, som föreställer ett slags stillbild av scenen.
- Gruppen namnger scenen och skriver ned namnet på ett ark, till exempel: "Nils återförenas med sina föräldrar".
- Gruppen presenterar scenerna i serie för klassen.

Vändpunkt:

- Gruppen väljer den scen i pjäsen de upplever var viktigast.
- Gruppen väljer skådespelare för scenen, till exempel Akka från Kebnekaise och Nils Holgersson.
- Gruppen väljer en person för tankerösten, här Nils Holgerssons tankar och Akka från Kebnekaise's tankar.
- Gruppen skriver replikerna till scenen. Eleven som har Nils rollfigur talar Nils replik medan hans tankeröst talar ut hans egentliga tankar. Replikerna och tankereplikerna talas ut turvis. Gruppen presenterar programmet för klassen.

Statyerna.

- Gruppen formar sig till en staty, som består av lika många rollfigurer som gruppen har medlemmar. Efter en stund vaknar en rollfigur åt gången till liv och säger något för rollen typiskt eller utför en typisk gest. I denna uppgift lönar det sig att fokusera på miner, gester, rörelsesätt, sätt att tala, maner, fraser och annat liknande. Den vaknande statyn presenteras för klassen.

Den underbara resan

Ljudlandskapet:

- Gruppen presenterar ljuden ur en scen. Ljuden får vara människoljud, men inte reda repliker. All slags hjälpmedel för att skapa ljud är tillåtna. Scenen presenteras för klassen som lyssnar på presentationen med slutna ögon, och åhörarna får gissa ur vilken scen ljuden härstammar.

Den tomma stolen:

- Gruppen skriver ned frågor som pjäsen väckte. Framför klassen placeras en tom stol.
- Gruppmedlemmarna ställer sig i en halvbåge runt stolen. Gruppen ställer frågor till den tomma stolen där de tänker sig att författaren sitter: Därtill kan regissören sitta i stolen eller någon av rollfigurerna. Exempelvis: "Varför Selma lät du Nils bli en tummetott?" eller "Hördu Christian Lindroos, hur hittade du på hur du skulle få gässen att flyga på scenen?"
- Klassen följer med frågeställningen men får inte besvara frågorna.

C Ett dussin diskussionsfrågor för att fördjupa erfarenheterna efter pjäsen:

1. Vilka förväntningar hade du av pjäsen?
2. Hurudan var ditt humör efter pjäsen?
3. Vem tyckte du var pjäsens huvudroll och vilka var de viktigaste birollerna?
4. Beskriv personerna i pjäsen. Hurdana var deras relationer sinsemellan? Innehade någon roll övernaturliga förmågor?
5. Hurudan var huvudrollen i början av pjäsen?
6. Förändrades han under pjäsens gång? Ifall han gjorde det så varför tror du?
7. Känner du någon som påminner om någon av rollerna?
8. Vem av rollerna skulle du själv ha velat vara?
9. Var utspelades pjäsen?
10. Är någon av orterna i pjäsen bekant för dig?
11. Fanns det någon höjdpunkt i pjäsen?
12. Hade pjäsen något budskap? Lärde du dig något av pjäsen?